

FONS ESCOLANIA DEL MERCADAL - MOSSÈN FERRAN FORNS

1 ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

- 1.1 CAT / CRDI / 95
- 1.2 Fons Escolania del Mercadal - Mossèn Ferran Forn
- 1.3 Data de creació: 1926 - 1964 (predomina 1930-1960)
- 1.4 Fons
- 1.5 5.372 fotografies (19 àlbums: 1862 positius, paper, b/n), (74 positius, paper, b/n), (3.433 negatius, acetat, b/n), (6 negatius, vidre, b/n). Corresponen a 4.610 imatges, Dels àlbums, que estan numerats, 9 corresponen a activitats de l'Escolania del Mercadal i 10 a Diades de Germanor. Falten els àlbums 6-11 de les activitats de l'escolania, però se'n conserven els negatius corresponents.

2 ÀREA DE CONTEXT

- 2.1 Escolania del Mercadal. El fons ha estat generat durant els anys en què va ser dirigida per mossèn Ferran Forn (1923-1964)
- 2.2 L'Escolania del Mercadal, amb seu a l'església de Santa Susanna del Mercadal, era un cor de veus blanques format per nens d'entre sis i catorze anys del barri del Mercadal de Girona. Dirigida pel mestre de capella de l'església de Santa Susanna, les seves activitats no es limitaven al cant religiós dins l'àmbit de l'església sinó que també disposava d'un repertori de cant coral que els permetia actuar en festes i celebracions. L'octubre de l'any 1923 mossèn Ferran Forn, acabat de sortir del seminari, va entrar com a organista i mestre de capella a la parròquia del Mercadal, assumint la direcció de l'escolania. Va ocupar aquest càrrec durant més de quaranta anys, fins el 1964, moment en què va passar la direcció a mossèn Emili Guerrero. Durant aquests anys, les activitats de l'Escolania del Mercadal van anar més enllà de l'aprenentatge musical i la formació de joves cantaires. A les nombroses sortides per cantar en actes diversos, s'hi van afegir excursions pel territori més proper, festes de final de curs i altres activitats organitzades per mossèn Ferran Forn. Durant els anys de la República, cal tenir en compte les activitats dels grups avantguardistes que mossèn Ferran Forn va fundar sota l'ideari de la Federació de Joves Cristians de Catalunya (FJCC): futbol, cercles d'estudis, colònies, trobades, etc. Sovint els participants en aquestes activitats eren els mateixos alumnes de l'escolania. La Guerra Civil va imposar un parèntesi en les activitats de l'Escolania del Mercadal. Mossèn Ferran Forn, després de ser empresonat a Girona, va aconseguir fugir a França. A l'exili va exercir de vicari a la diòcesi de Versalles i va estar en contacte amb els Scouts francesos a Chamarande. Ja de tornada a Girona, el 1939, va reprendre les activitats de l'Escolania del Mercadal, i va ser nomenat consiliari del Frente de Juventudes de la Falange Española a Girona, pel bisbe Cartaña. Malgrat semblar un contrasentit, no va rebutjar el càrrec perquè li proporcionava, una vegada més, la possibilitat de treballar amb nens i joves, independentment de la ideologia política. En aquests moments també va exercir com a mestre de música a l'Hospici Provincial, des d'on va ajudar a molts nens refugiats de la Segona Guerra Mundial. D'altra banda, els antics alumnes de l'Escolania del Mercadal també van mantenir un contacte molt estret amb mossèn Ferran Forn. L'agrupació d'antics alumnes va permetre aglutinar tots aquests joves i adults que, recordant temps passats, organitzaven activitats, excursions i, de forma anual, celebraven les anomenades Diades de Germanor, punt de retrobament amb els antics companys per recordar el seu pas per l'escolania. Aquestes jornades van ser presidides sempre per mossèn Forn i es varen interrompre a la seva mort, el 1970.
- 2.3 El fons estava conservat a la rectoria de l'església de Santa Susanna del Mercadal i posteriorment es va dipositar al domicili particular del senyor Girbau, antic membre de l'Escolania, fins a la donació a l'Ajuntament de Girona el 2001. Els positius estaven classificats temàticament i cronològicament en àlbums. Els negatius, ordenats en sobres dins caixes, estaven majoritàriament identificats i datats. Un cop ingressat a l'Arxiu Municipal, el 2001, es va procedir a l'agrupació per suports i per formats i a la seva instal·lació en materials de conservació. El 2004 es van elaborar els treballs de classificació, catalogació, indexació i digitalització de les imatges. La digitalització dels negatius i dels positius es va fer amb un escàner Microtek, model Artixscan S1800f, amb el software SilverFast i el Photoshop 7.0 per als treballs de postproducció. No s'han

realitzat migracions dels fitxers TIFF originals. Es van digitalitzar la totalitat dels positius conservats als àlbums i en el cas dels negatius es va digitalitzar una selecció per reportatges. La documentació completa dels reportatges es va fer el 2006 amb la col·laboració on-line dels antics alumnes. Aquest mateix any es va fer la indexació.

- 2.4 Donació dels antics alumnes de l'Escolania del Mercadal, efectuada el 17 de desembre de 2001. Posteriorment s'han rebut petites donacions fetes per part d'antics alumnes de l'Escolania.

3 ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

- 3.1 El fons aplega la producció fotogràfica generada per l'Escolania del Mercadal entre 1926 i 1964. L'autoria de les fotografies es majoritàriament atribuïble a mossèn Ferran Forns, tot i que s'identifiquen altres autors. És destacable el conjunt de fotografies firmades pel fotògraf Martí Massafont.

Les imatges corresponen a les activitats pròpies de l'escolania: sortides per cantar, excursions a la muntanya o a la platja, retrats dels alumnes, etc. Són destacables el conjunt d'imatges de les Diades de Germanor organitzades pels antics alumnes. També hi ha material corresponent a les activitats que mossèn Ferran Forns compaginava amb les de l'Escolania: les dels grups de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, les del Frente de Juventudes i les de la Sección Femenina i de l'Hospici Provincial. Hi ha una important presència d'excursions i viatges de mossèn Ferran Forns, com també fotografies familiars. Es detecta un important buit cronològic entre 1937 i 1939, coincidint amb la Guerra Civil.

- 3.2 S'han eliminat els contenidors originals dels negatius i s'han segregat 19 negatius per motius de conservació.
- 3.3 No es preveuen ingressos addicionals al fons, però no es descarta l'aportació que, de forma individual, pugui fer algun antic alumne de l'Escolania.
- 3.4 El fons està agrupat en dos grans conjunts corresponents a les activitats de l'Escolania del Mercadal i a les activitats de Mossèn Ferran Forns. Les activitats constitueixen les sèries documentals que, al mateix temps, estan agrupades per especialitats fotogràfiques. Les sèries corresponents a les activitats de l'Escolania són: Excursions de l'Escolania; Diades de Germanor; Exposicions i pessebres; Activitats de l'Escolania; Retrats d'alumnes; Documentació. Les corresponents a l'àmbit personal de mossèn Ferran Forns són: Viatges; Excursionisme; Activitats de la Federació de Joves Cristians; Activitats del Frente de Juventudes; Activitats de l'Hospici; Activitats eclesiàstiques; Fets d'actualitat; Futbol; Patrimoni arquitectònic i urbà; Retrats de civils; Retrats de sacerdots; Família; Objectes.

4 ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

- 4.1 Lliure accés a la consulta.
- 4.2 L'Ajuntament de Girona en deté tots els drets d'explotació d'acord amb el conveni de donació i els terminis que estableix la legislació i n'autoritza la reproducció sota les condicions establertes en cada cas pel Centre de Recerca i Difusió de la Imatge.
- 4.3 Algunes fotografies tenen anotacions als àlbums que permeten la seva identificació i datació. En català.
- 4.4 Els positius en paper i els negatius en plàstic presenten, en general, un bon estat de conservació. Alguns negatius presenten mirall de plata. Els positius solts contenen, en alguns casos, restes de les coles amb les quals varen ser enganxats als àlbums.
- 4.5 El catàleg vigent és de 2006. Es pot consultar a l'adreça:
http://www.girona.cat/sgdap/cat/consulta_text.php on s'accedeix també a una fitxa resumida de les descripcions a nivell de fons i a nivell de sèries.

5 ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

- 5.1 Els originals es troben al CRDI (Centre de Recerca i Difusió de la Imatge) de l'Arxiu Municipal de Girona. Alguns antics alumnes de l'Escolania del Mercadal podrien tenir còpies d'època.
- 5.2 Existeixen còpies d'impressió digital de baixa qualitat en format 20x30 conservades al CRDI de l'Arxiu Municipal de Girona.
Existeix una reproducció digital de totes les fotografies en qualitat de màster (TIFF_UNC, RGB, 8 bits, 2.800 píxels per costat llarg) que es conserva al repositori de l'Ajuntament de Girona..

5.3 L'Arxiu Municipal de Girona conserva documentació relacionada amb les activitats de l'Escolania del Mercadal: programes de mà, retalls de diari, cartells, correspondència i documentació referent a mossèn Ferran Forns. Hi ha documentació original i fotocòpies.

5.4 *Bibliografia:*

NAVARRETE SÁNCHEZ, Fina. *El fons fotogràfic de l'Escolania del Mercadal*. A: 10es Jornades Imatge i Recerca. Girona: Ajuntament de Girona. 2008.

JIMÉNEZ NAVARRO, Àngel. L'escolania del Mercadal. *Revista de Girona*: 1998, núm. 19, p. 14-15.

SOLER MAS, Rafael. *Apunts sobre la vida de Mn. Ferran Forns i la seva Escolania del Mercadal*: Girona, 1997.

CERVERA BERTA, Josep Maria. *La música i els eclesiàstics músics del bisbat de Girona en els segles XIX i XX*: Girona: Seminari Diocesà de Girona, 1987.

6 ÀREA DE NOTES

6.1 Es conserven 2 fotografies 30x40 emmarcades.
Juntament amb el fons fotogràfic i la documentació annexa, es va fer donació d'una placa del carrer dedicat al mossèn Ferran Forns i d'una vara.

7 ÀREA DE CONTROL DE DESCRIPCIÓ

7.1 Descripció realitzada per Fina Navarrete, sota la direcció de Joan Boadas. La revisió ha anat a càrrec de David Iglésias. La documentació de les fotografies s'ha fet conjuntament amb els antics alumnes de l'Escolania del Mercadal coordinats per Rafael Soler, i les aportacions de la família Nadal Farreras. Per a la descripció a nivell de fons s'han consultat les publicacions sobre el Mossèn Ferran Forns relacionades en l'element 5.4.

7.2 Descripció feta seguint les recomanacions de la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC) i, pel que fa a l'estructuració i codificació de la fitxa de fons, la Norma Internacional de Descripció Arxivística (ISAD(G)).

7.3 2006. La revisió i adaptació a la NODAC de la fitxa de fons és de 2009.